

Zelfredzaam dankzij digitale thuiszorg

Binnen de MeanderGroep Zuid-Limburg wint **technologie** steeds meer terrein. Beeldbellen en een digitale medicijndispenser bieden de klant meer gemak. En het werk wordt er interessanter van, zeggen de **ambassadeurs** van e-health in de wijkverpleging.

AUTEUR LOEK KUSIAK FOTO MEANDERGROEP

E-health moet de normaalste zaak van de wereld worden, want het verrijkt en vergemakkelijkt je beroep. Het neemt niets weg, het voegt juist iets toe, zoals doelmatiger zorg en meer vrijheid voor klanten. Die zijn zelfredzamer dankzij beeldbellen. Wanneer zij zichzelf insuline toedienen, kan ik meekijken. En dankzij de Medido sta ik niet een paar keer per dag voor de deur voor het toedienen van medicijnen', zegt Esther Lemmerling, verpleegkundige van MeanderGroep Zuid-Limburg.

Naast verpleeghuiszorg biedt Meander in de vergrijsde, oostelijke mijnstreek (Parkstad) thuiszorg aan 11.800 klanten. Lemmerling is een van de enthousiaste 'kernegebruikers', ofwel ambassadeurs die als taak hebben om onder collega's het gebruik van e-health te stimuleren en hui- ver voor nieuwe technologie weg te nemen. 'Want', zegt Lemmerling, 'wijkverpleegkundigen hebben soms nog ten onrechte het beeld dat e-health hun baan bedreigt of minder goede zorg oplevert.'

Meander heeft sinds de organisatie in 2014 van start ging met het kwaliteitsprogramma 'Het Nieuwe Zorgen' voor iedere verzorgende een iPad beschikbaar gesteld. Introductie van technologie op de werk- vloer is onderdeel van dit programma, dat ook aansluit op de uitvoering van de Wet

maatschappelijke ondersteuning (Wmo) door de gemeente Kerkrade. Meander investeerde 700.000 euro in de aanschaf van tablets en medicijndispensers en oplei- ding in zorgtechnologie. Klanten krijgen op advies van de wijkverpleegkundige een iPad en/of een Medido van Philips in bruik- leen, een digitaal mobiel uitgiftepunt voor medicijnen. Wat in het dorp Eygelshoven begon met een pilot voor beeldbellen onder een klein groepje senioren, is als standaard- werkmethode uitgerold voor alle thuiszorg in Parkstad. Ict-ontwikkelaar FocusCura verzorgt de implementatie en de regelmati- ge vernieuwing van de zorgtechnologie.

Beeldbellen

Terwijl vroeger dagelijks meerdere malen een thuiszorgmedewerker op de stoep stond, plannen klanten nu zoveel mogelijk samen met de medewerker de beeldbelmo- menten voor controle op de inname van medicijnen, begeleiding bij zelfstandige wondverzorging of contact voor of na het douchen bij iemand die bang is te vallen.

'Zorg op afstand vervangt nooit de warme zorg', zegt Mieke Franssen, directeur ver- pleging en verzorging extramuraal, 'maar is een aanvulling erop en biedt klanten meer privacy. Onze voornaamste drijfveer is de zorg slim en efficiënt bij de klant te organi- sieren, hem of haar meer eigen regie te geven. Op afstand wat kan, dichtbij wat

moet. De verpleegkundige kan met beeld- bellen snel bepalen of een persoonlijk bezoek toch nodig is. Het is door de klanten opvallend snel geaccepteerd, terwijl wij aanvankelijk dachten dat omgaan met een tablet voor ouderen een struikelblok zou kunnen zijn. E-health, inclusief perso- nenalarmering voor thuis en onderweg, is onderdeel van het door de zorgverzekeraar vergoede Volledig Pakket Thuis, voor men- sen bij wie de situatie redelijk stabiel is.'

Klanten van Meander met een iPad kun- nen ook een account aanvragen voor de website Carenzorgt.nl. 'In Carenzorgt kan de klant de zorgplanning en zijn medische dossier inzien, rapportages van de verple- ging raadplegen en berichten uitwisselen met de zorgverlener en mantelzorger', legt Patrick Hermanns uit, ict-coördinator voor Het Nieuwe Zorgen. 'Een heel mooi portaal, juist omdat je er de zorg zo overzichtelijk mee kunt structureren en cliënten in de kalender afspraken kunnen vastleggen, ter- wijl dat vroeger vaak vergeten werd.'

Nabuurship

Het virtuele verzorgingshuis van Meander geeft klanten ook toegang tot de site Wehelpen.nl. Hier kan men zoeken naar gezelschap, hulp bij administratie of tuin- klusjes, enzovoort of zijn diensten aanbie- den. Hermanns: 'De site blijkt een uitkomst voor mensen met een beperkt netwerk. Ze

**Esther
Lemmerling:
'Wijkverpleegkundigen hebben soms nog het idee dat e-health hun baan bedreigt.'**

kunnen gebruikmaken van hand- en spandiensten en nieuwe contacten opdoen, bijvoorbeeld in vrijwilligerswerk.'

Het leveren van informele zorg en nabuurschap via een online marktplaats als Wehelen.nl is een van de pijlers onder het Wmo-model van Kerkrade: 'ontschotting' van zorg en welzijn en veel ruimte voor het zelfoplossend vermogen van bewoners bij het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken, 'op afstand' ondersteund door zorgprofessionals. Met deze benadering vervult Kerkrade (bijna 40 procent van de inwoners is ouder dan 50 jaar) sinds 2010 landelijk een voortrekkersrol.

Die rol speelt Meander bij de inzet van de digitale medicijndispenser Medido in de thuiszorg. Ruim tweehonderd klanten hebben inmiddels het apparaat in huis. Na een piepsignaal uit de centrale van Medido en een druk op de knop van het apparaat krijgen deze mensen de juiste medicatie, in de juiste dosering en op het juiste tijdstip.

'Gemiddeld heeft een cliënt drie medicatiemomenten per dag', vertelt wijkverpleegkundige Lemmerling. 'De verpleegkundige die in een dienst zelf bij klanten thuis de medicatie moet uitreiken, is daarmee alleen al een tot anderhalf uur kwijt. Dat is dus bij klanten in- en uitrennen. Met de Medido begeleid je de klant de eerste twee weken. Daarna bouw je het huisbezoek af. De tijd die de verpleegkundige hierdoor spaart is kwaliteitstijd die je kunt gebruiken om andere klanten te verzorgen. Daarnaast is de tijd die je nog wél aanwezig bent bij klanten met Medido of iPad ook echt voor de klant. Klanten ervaren dat als prettiger dan zorgmomenten die op routinebezoeken lijken. Nieuwe interessante mogelijkheden om betere zorg te leveren, dat is de winst van e-health en wat ik als kerngebruiker mijn collega's ook steeds voorhoud.' Zoals gezegd bepaalt de wijkverpleegkundige of een cliënt voor een Medido in aanmerking komt. Hermanns: 'Maar er zijn

verpleegkundigen die de Medido niet omarmen. Zij zijn bang dat het apparaatje werk afpakt dat ze zelf willen doen. Om die weerstand weg te nemen hebben we nog een slag te maken. De nieuwe beleidslijn is dat managers en teams het gebruik van e-health door medewerkers actief op de agenda zetten. Je geeft een verpleegkundige geen dure iPad om het ding in de kast te leggen. Het vrijblijvende moet er vanaf. We ploegen nu ook door het totale klantenbestand om te zien bij wie we met e-health de zorg efficiënter kunnen organiseren.'

Ook uitbreiding van digitale contacten met huisartspraktijken in de regio krijgt dit jaar meer aandacht. In 2016 was al een pilot gestart van Meander en Huisartsengroep OZL, een bundeling van alle huisartsen in oostelijk Zuid-Limburg, met de internetapplicatie CGM Zorgverband: een soort digitale overlegtafel tussen eerstelijnszorg, ouderenzorg en mantelzorg. De pilot wordt van één huisartspraktijk in Terwinselen uitgebreid met twee grote huisartspraktijken in Kerkrade.

Mieke Franssen: 'We streven naar een digitaal systeem zoals dat van OZO Verbindzorg in de Achterhoek, dat de communicatie tussen zorgverleners in het netwerk rond de klant regelt. Naast de huisarts kunnen dat onder andere fysiotherapeuten en diëtisten zijn. Door informatie over ouderen met chronische problematiek te delen, kun je de zorg efficiënter maken en betaalbaar houden. De klant beheert, eventueel met de mantelzorger, zijn eigen dossier en zorgproces. We zien in Terwinselen dat deze aanpak klanten motiveert in het onderhoud van hun gezondheid en contacten oplevert voor een sociaal-medisch netwerk. Het huidige systeem is door zijn tussenstapjes tamelijk complex. Het doel is een e-healthplatform waarbij informatie over de zorg voor de klant enkel nog te raadplegen is in één geïntegreerd dossier.' ■